

Κτίσμα, θάλασσα και βράχος: Ενεργοποιώντας το Πνευματικό Κέντρο Ζαχαρίου, στον Πειραιά

Μελίνα Ανζάουη, Βασιλική Ζωχιού - 16/12/2019

Διπλωματική Εργασία

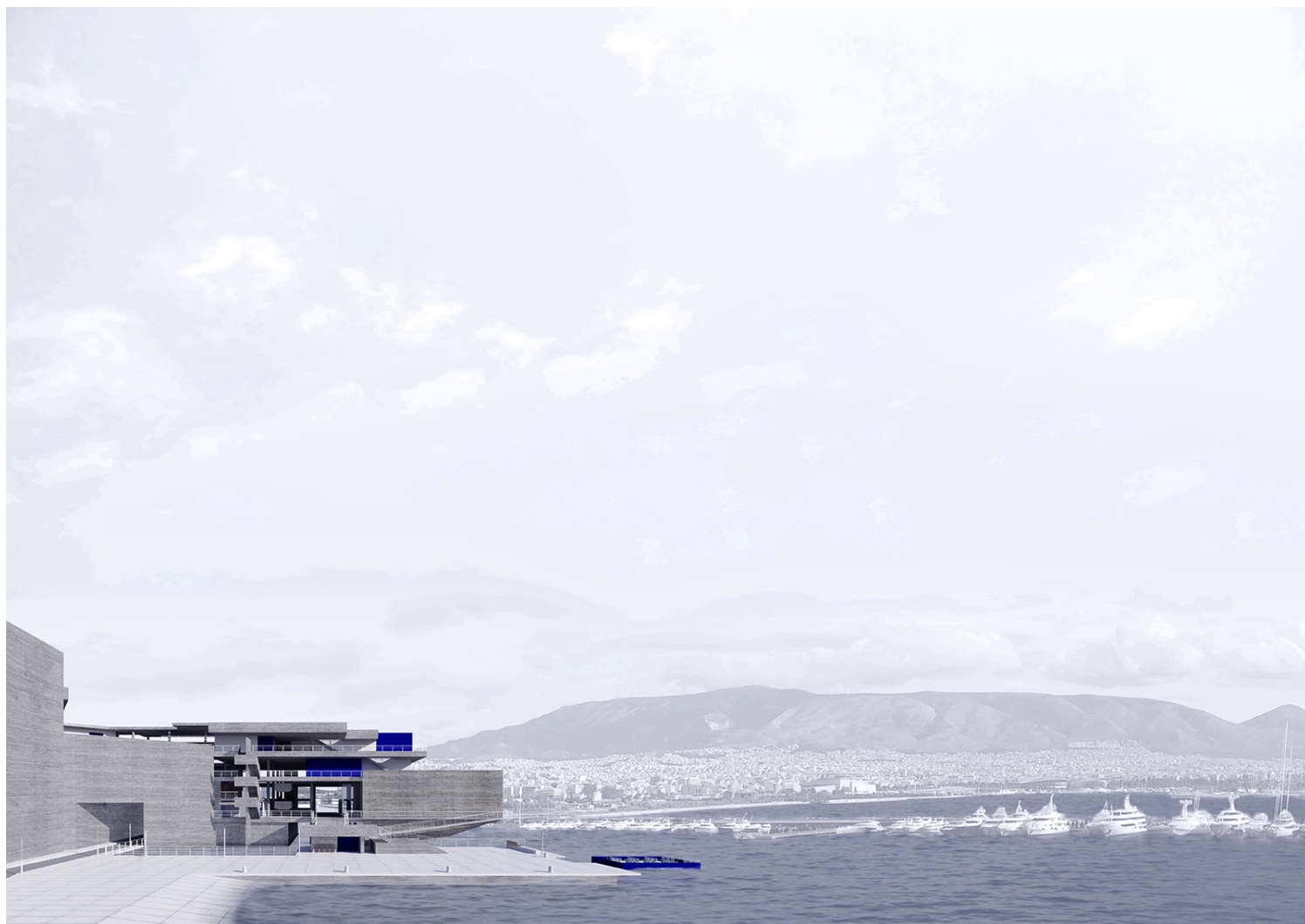
Φοιτητές: **Μελίνα Ανζάουη, Βασιλική Ζωχιού**

Επιβλέπων: Γιάννης Αίσωπος

Σύμβουλος: Πέτρος Κουφόπουλος

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών

Ημερομηνία: Μάρτιος 2019

Η εργασία μελετά την ενεργοποίηση του κτιρίου του Πνευματικού κέντρου Ιδρύματος Ζαχαρίου στον Πειραιά. Το εν λόγω κτίριο βρίσκεται στην ακτή Δηλαβέρη, στο Μικρολίμανο, στη θέση όπου μέχρι τη δεκαετία του '60 δέσποζε η βίλα του Αλ. Ζαχαρίου. Σχεδιασμένο από τον Ι. Λιάπη με σαφείς αναφορές στον βράχο της Καστέλλας, η κατασκευή του ξεκίνησε το 1972, χωρίς όμως ποτέ να ολοκληρωθεί.

Αφετηρία της έρευνας αποτέλεσε η παρατήρηση, ότι οι κοινωνικές και τουριστικές εξελίξεις στον Πειραιά κατά τον 20ό αιώνα έχουν άμεση σχέση με τις διαφορετικές φάσεις από τις οποίες πέρασε το κτίριο. Στην επόμενη φάση της ζωής του κτιρίου, διάφορες επικείμενες αλλαγές στο τοπίο της περιοχής φανερώνουν μια γενικότερη επιδίωξη για τη μετατροπή της ακτής, από μια transit zone σε χώρο αναψυχής.

Με βάση τα παραπάνω, στόχος είναι να δημιουργήσουμε έναν τουριστικό προορισμό, αλλά και μια διέξοδο των κατοίκων προς τη θάλασσα. Προτείνουμε τη δημιουργία ενός κέντρου για παραθαλάσσια φεστιβάλ, ως μέρος ενός παγκόσμιου δικτύου παράκτιων δράσεων, που θα ενεργοποιεί το κτίριο όλο τον χρόνο.

Διατηρούμε την υπάρχουσα κατακόρυφη promenade και εισάγουμε έναν εγκάρσιο δημόσιο άξονα, εντείνοντας τον χαρακτήρα του κτιρίου ως πυκνωτή κινήσεων. Επαναφέρουμε την άμεση σχέση του κτιρίου με το νερό, επαναπροσδιορίζοντας την ακτογραμμή. Εισάγουμε στον υφιστάμενο σκελετό επιφάνειες ως γεννήτριες χώρων και δραστηριοτήτων, με τη λογική του «χαλιού» που αγκαλιάζει το κτίριο.

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ: Η ΠΛΑΤΕΙΑ

Στην περιήγησή του, ο επισκέπτης ακολουθεί την πορεία της κατακόρυφης promenade, με αφετηρία την πόλη και προορισμό το νερό. Αρχικά, συναντά έναν αστικό χώρο που περιλαμβάνει ένα κυλικείο, μια υπαίθρια αγορά και μια πλατεία που μοιάζει να τεντώνεται για να ενωθεί με το νερό, προσφέροντας θέα προς την αθηναϊκή Ριβιέρα.

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ: Η ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ

Στην επόμενη στάση, ο επισκέπτης εισέρχεται στον κόσμο του φεστιβάλ. Συναντά ένα υπαίθριο αμφιθέατρο,

το οποίο, ως μια αναδιπλούμενη ξύλινη επιφάνεια αναψυχής, κυλάει από τη μία πλάκα στην άλλη. Προχωρά προς τους χώρους των εργαστηρίων, όπου το μοντέλο μιας παραδοσιακής γαίτας κατασκευάζεται πάνω στις μεταλλικές επιφάνειες.

Στον επόμενο όροφο, ο επισκέπτης συναντά την τρέχουσα έκθεση του φεστιβάλ. Αναμονές για τον εκθεσιακό εξοπλισμό πυκνώνουν τον υπάρχοντα κάναβο των κολονών. Ο επισκέπτης περιπλανιέται μέχρι την άκρη του εξώστη, όπου τα εκθέματα γίνονται ένα με την πανοραμική θέα.

Κατεβαίνοντας στο μεσοπάτωμα, ξεκουράζεται ανάμεσα στις αναδιπλώσεις μιας ξύλινης επιφάνειας που κυλά πάνω στις μπετονένιες πλάκες ενός κλιμακωτού αιθρίου.

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ: Ο ΒΡΑΧΟΣ

Στη συνέχεια, φτάνει στον εσωστρεφή όγκο του αμφιθεάτρου, που σαν ένα αποκολλημένο κομμάτι του βράχου στέκει επάνω από το νερό. Στη βιβλιοθήκη, επιφάνειες από ξύλο περικλείουν συλλογές βιβλίων, καθιστικά και τραπέζια ανάγνωσης. Βγαίνοντας από το αμφιθέατρο καταλήγει στην προβλήτα, από όπου ξεκινάει μια σχεδία με προορισμό την απέναντι πλατφόρμα.

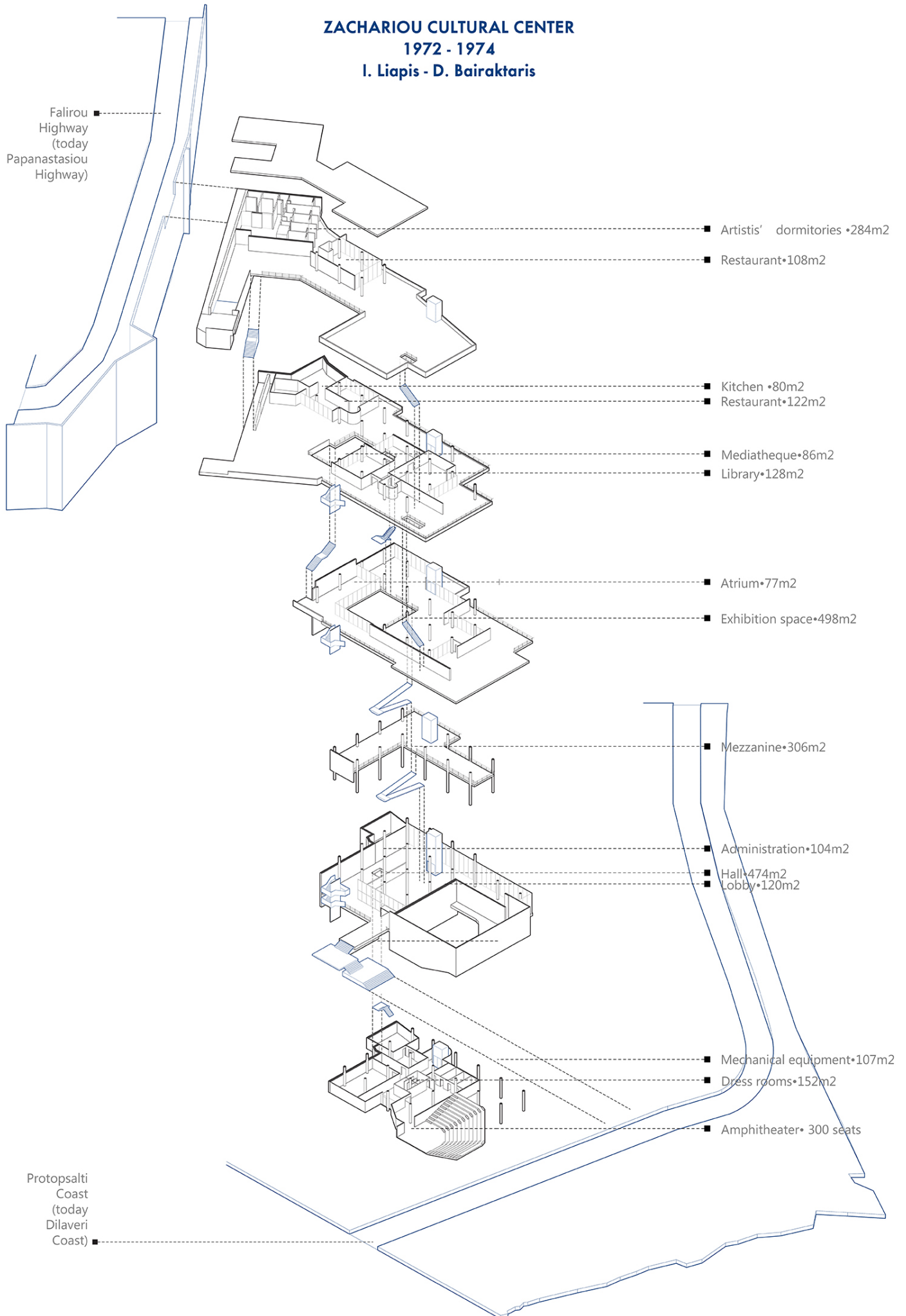
ΠΡΑΞΗ ΤΕΤΑΡΤΗ: ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Ο επισκέπτης αφήνει πίσω το κτίριο και φτάνει στην πλωτή πλατφόρμα, στην τελευταία εμπειρία της διαδρομής. Μοιάζει να έχει ξεφύγει από τον βράχο και επιπλέει πάνω στο νερό. Λειτουργεί ως sail-in κινηματογράφος, καθώς το κοινό πάνω στην πλατφόρμα και τα σκάφη στο νερό μπορούν να παρακολουθήσουν ταυτόχρονα την ταινία που προβάλλεται πάνω σε μια οθόνη διπλής όψης. Ο επισκέπτης από εδώ απολαμβάνει μια καινούρια οπτική, αυτή από την θάλασσα προς το κτίριο.

Η πρότασή μας, λοιπόν, επιδιώκει να ενισχύσει την αδιάσπαστη σχέση του κτιρίου με τον βράχο, και να το μετατρέψει από ένα ανενεργό κτίσμα υπό εγκατάλειψη, στη -ζωντανή πια- προέκταση του λόφου της Καστέλλας πάνω από τη θάλασσα.

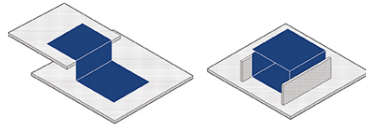
ZACHARIOU CULTURAL CENTER
1972 - 1974
I. Liapis - D. Bairaktaris

Falirou Highway
 (today Papanastasiou Highway)

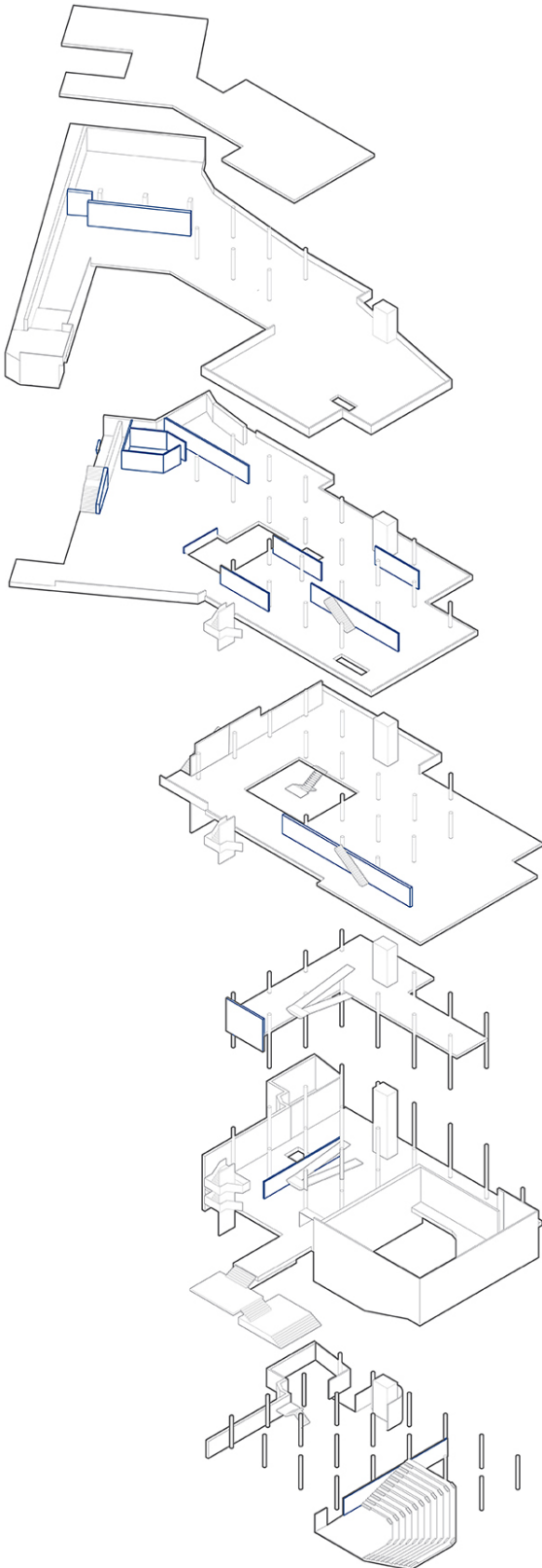

Protosalti Coast
 (today Dilaveri Coast)

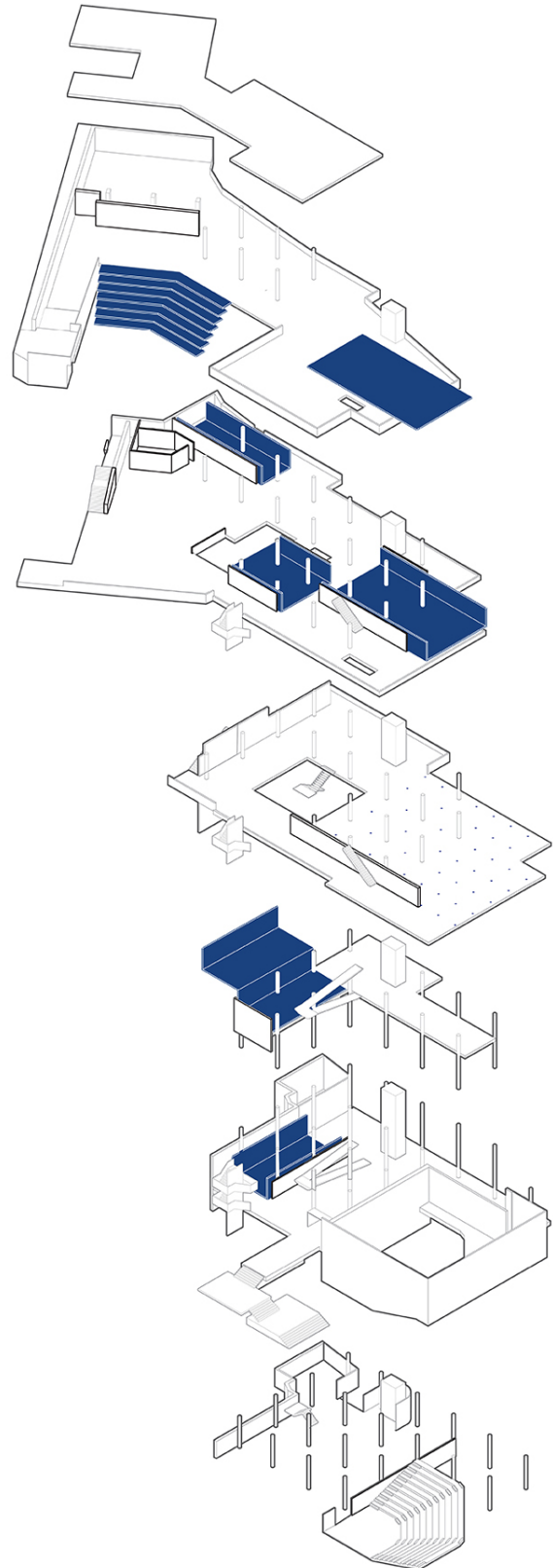
REACTIVATION: ADDITIONS' STRATEGY

The metal surfaces that are injected, rest on the existing slabs or wrap around them, so to create semi-permanent spaces for leisure or work activities of the festivals.

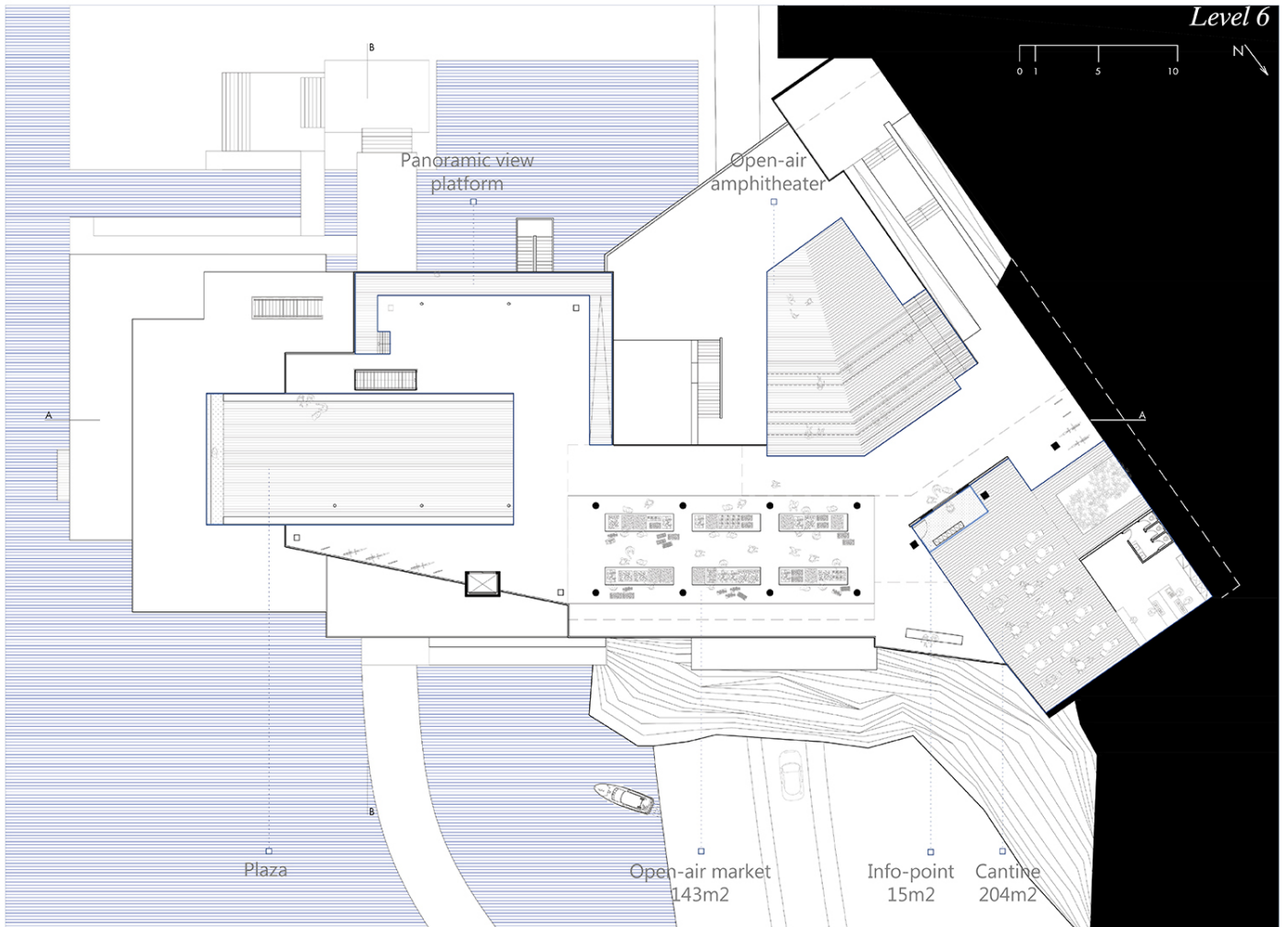
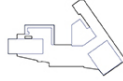

Partition walls based on Liapis' design

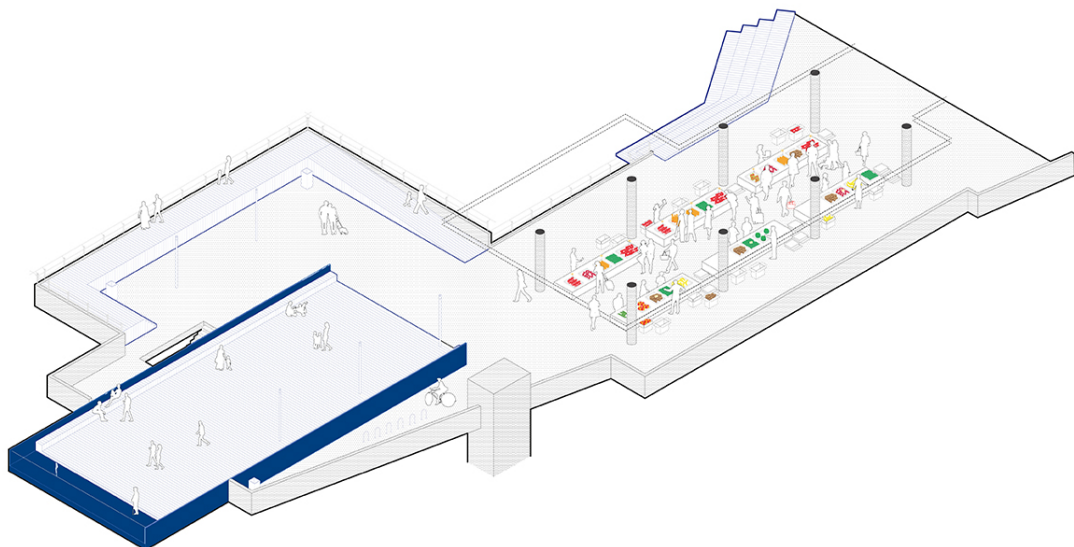

Additions

FIRST ACT: THE SQUARE

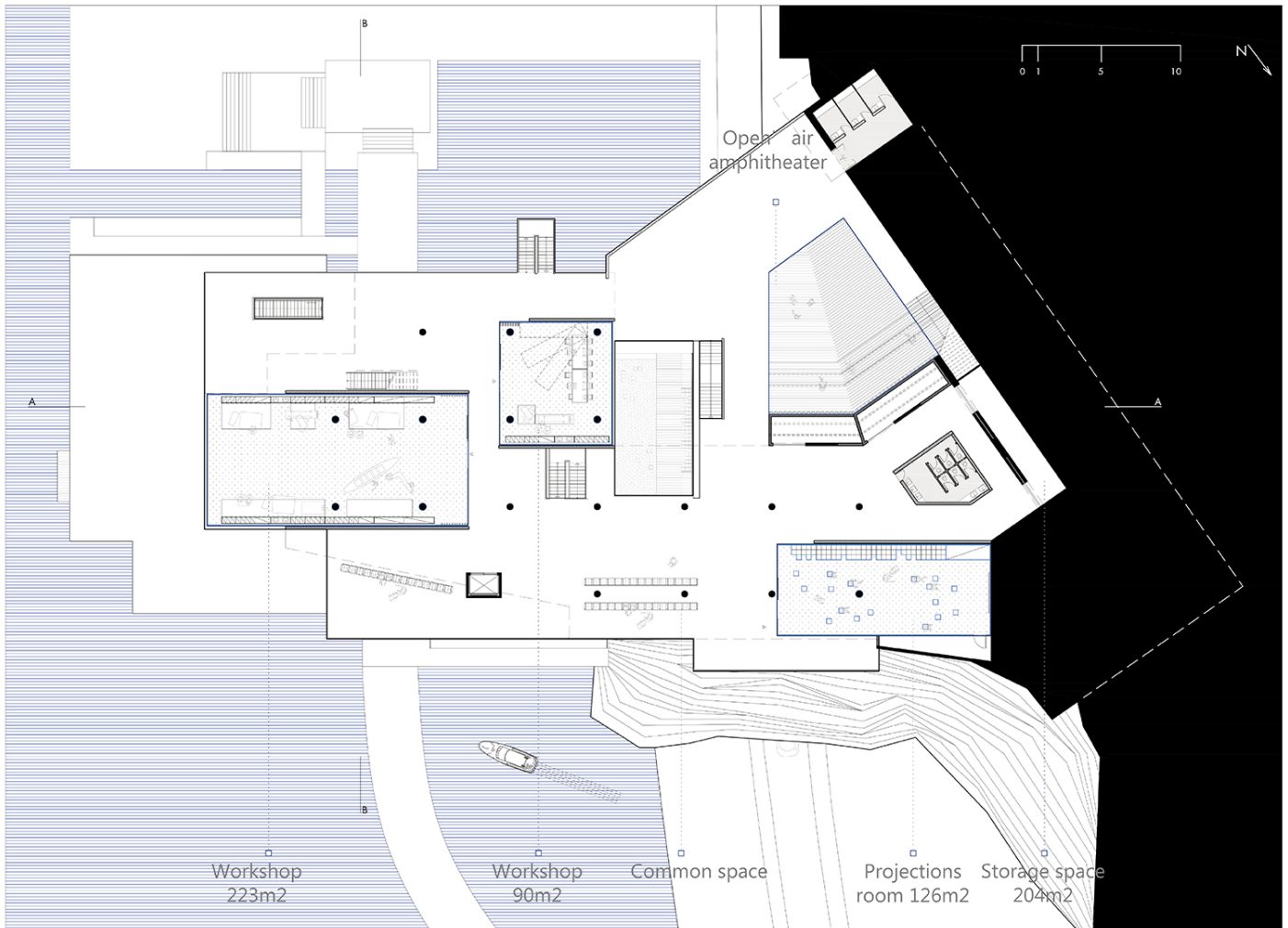

Wandering around the open air market, the visitor blends in its differens sounds, colors and smells...

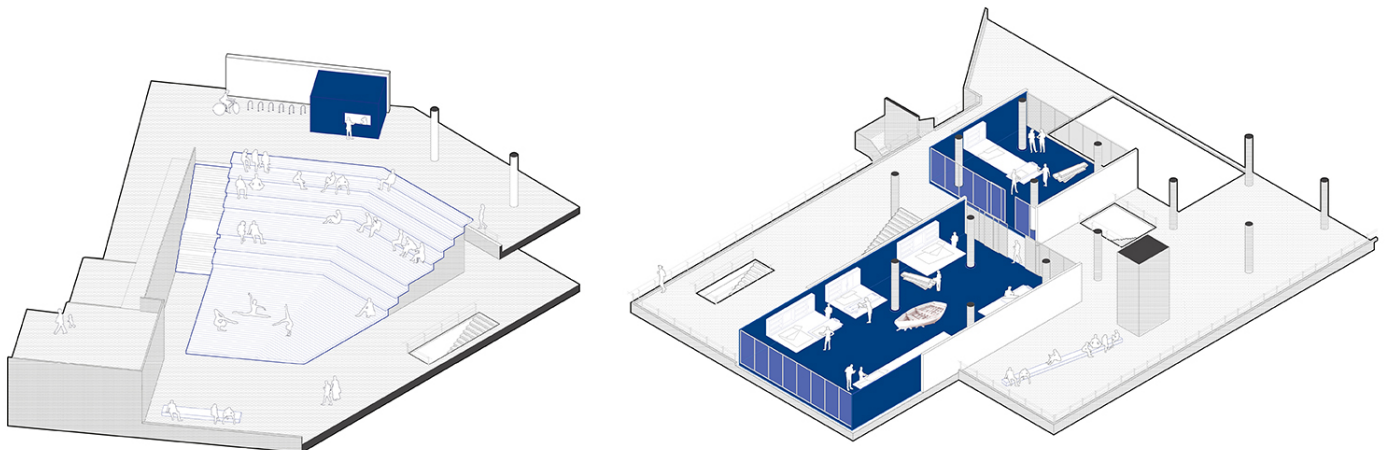

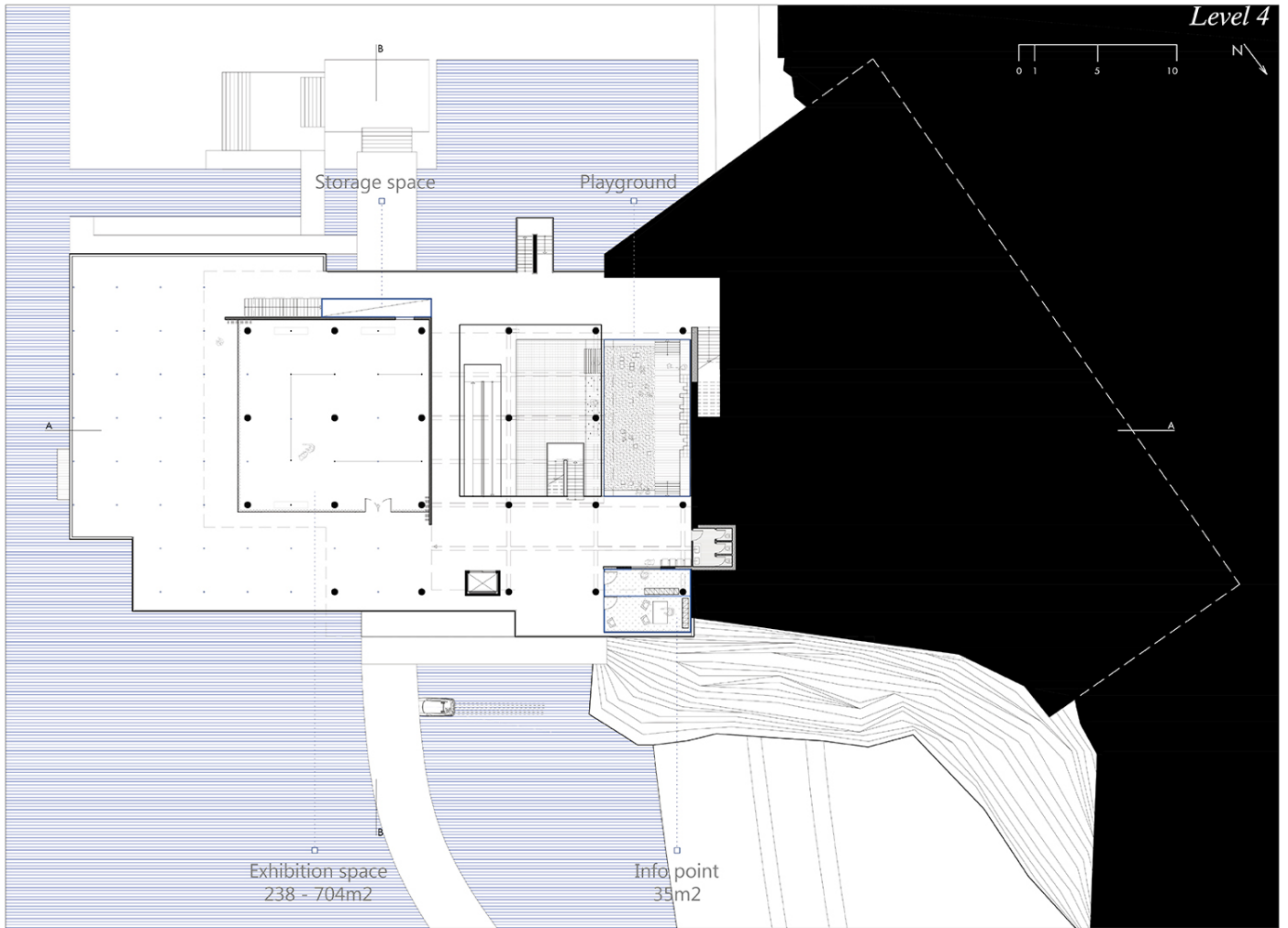

SECOND ACT: THE WANDERING

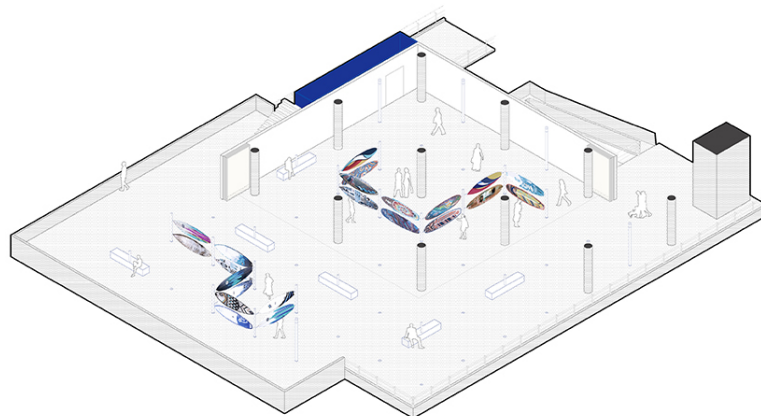

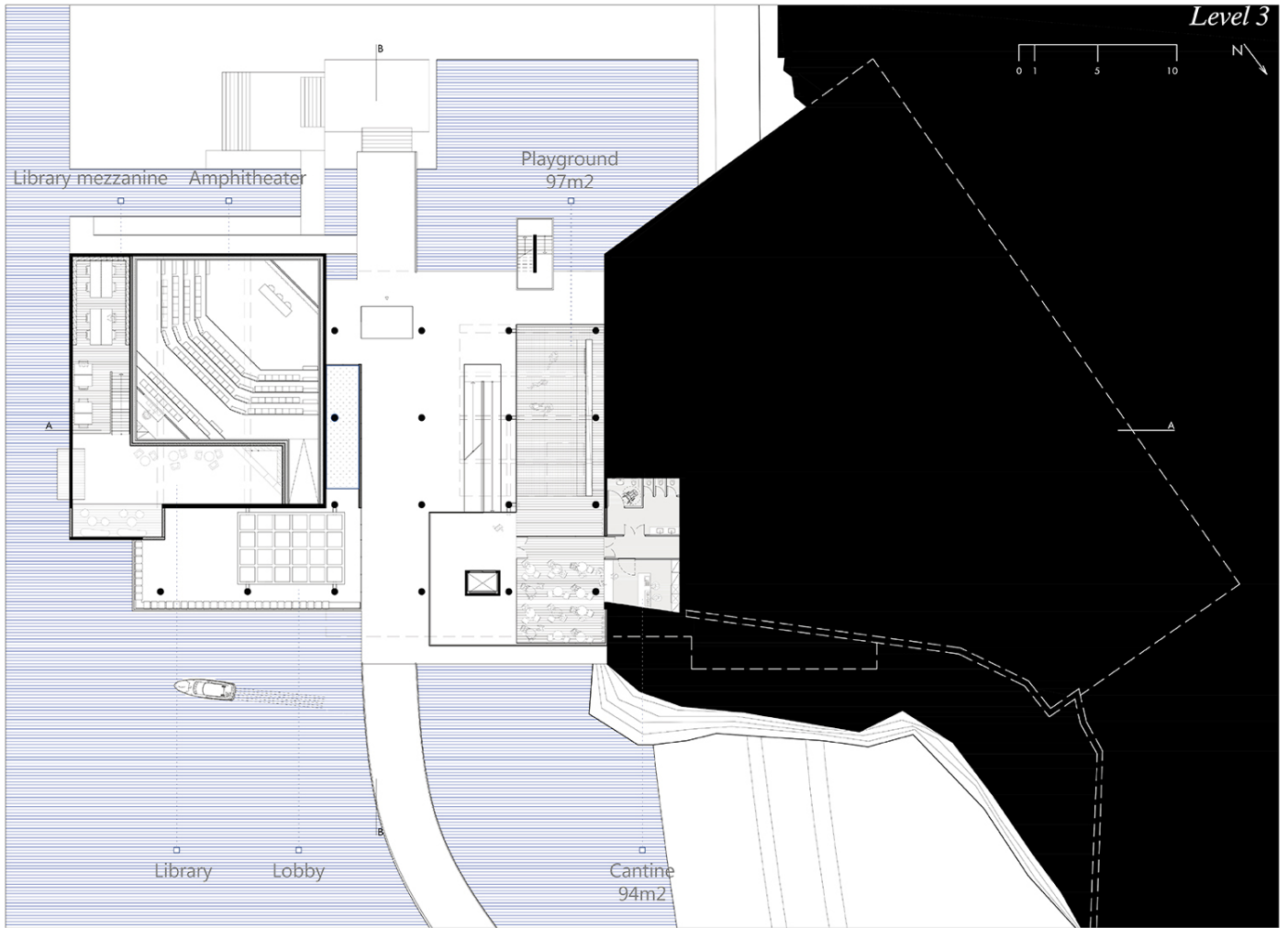
...Taking the stairs down to the next level, the visitor enters the festivals' life. The wooden and metal surfaces wrap around the concrete slabs, forming the amphitheater and the workshops' spaces.

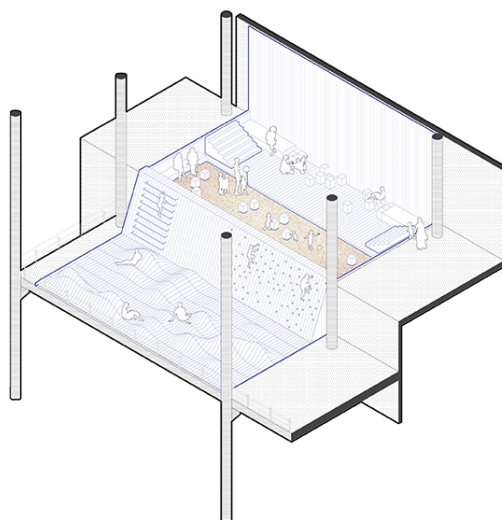

 ...Taking the ramp for the lower level, the visitor comes across a small pavilion hosting the current festival's exhibition. The exhibits spread in between the grid of concrete columns.

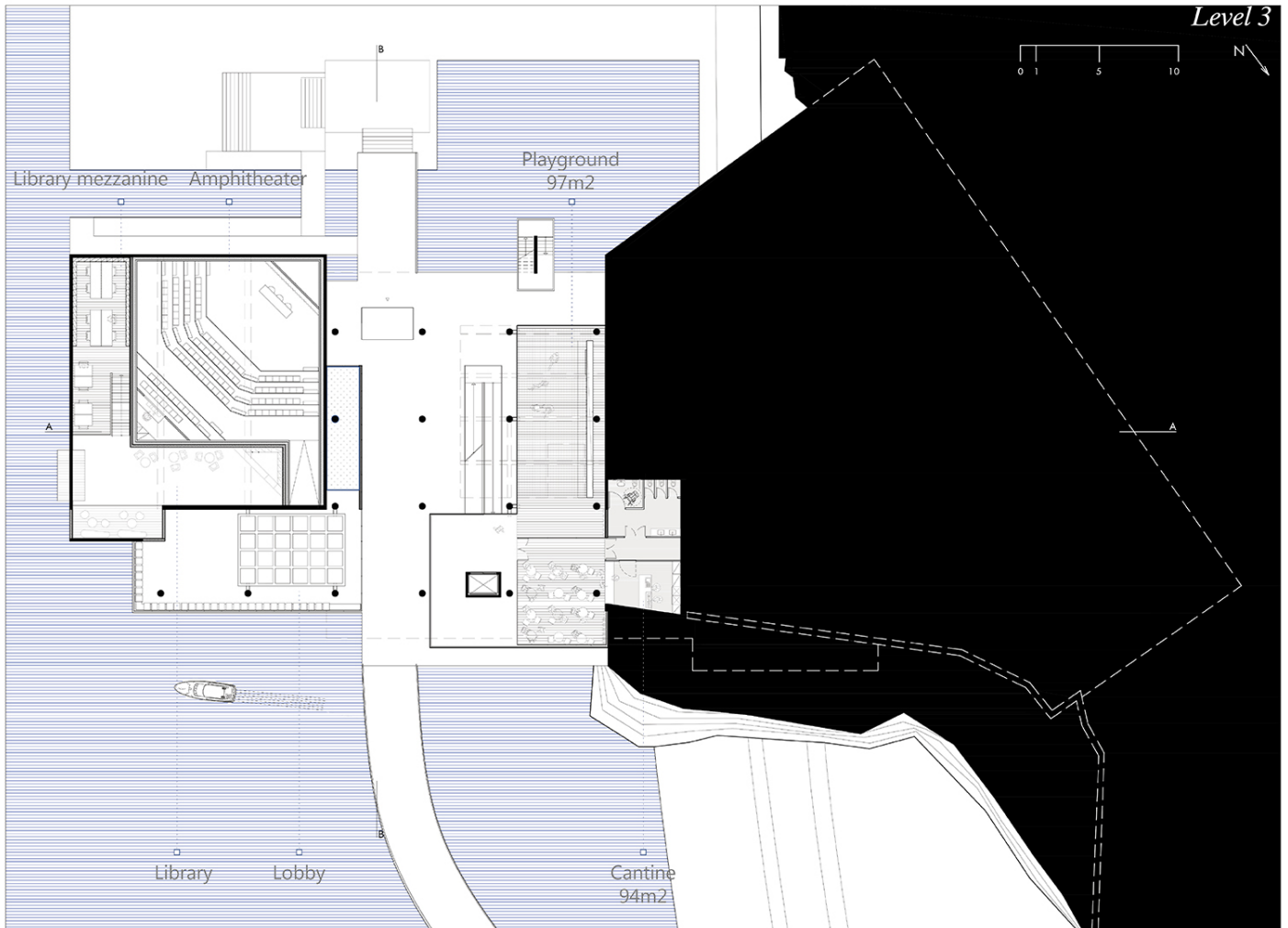

 ...A wooden surface flows down the concrete slabs, creating a space of relaxation and playing. The visitor takes a moment to perch in the wooden curves.

THIRD ACT: THE ROCK

In the end of the ramp, the visitor arrives at their next stop; the existing amphitheater volume, that hosts a lecture space and a small library. The amphitheater volume is the most inward of the building, standing above the sea, like a detached rock piece.

